

OPŠTINA MODRIČA

**POČETNI PREGLED STANJA ZA OPŠTINU MODRIČA
IZVJEŠTAJ O REGULATORNOM I FUNKCIONALNOM OKVIRU
DJELOVANJA
MJESNIH ZAJEDNICA**

Indira Prljača

Dalibor, Đerić

Decembar 2021.

OPŠTINA MODRIČA

Sadržaj

UVOD	2
1. NORMATIVNI OKVIR.....	4
1.1. Izbori u mjesnoj zajednici	5
1.2. Unutrašnja organizacija i kadrovi.....	6
1.3. Teritorijalna organizacija.....	7
1.4. Finansiranje i nadzor	8
2. Komunikacije (MZ I JLS, MZ i građani)	9
3. Zagovaranje i pristup upravi.....	10
4. Pružanje usluga građanima.....	11
5. MZ kao društveni entar i centar kulture	12
6. MZ kao prostor za učešće građana	12

UVOD

Projekat „*Jačanje uloge lokalnih zajednica/mjesne zajednice (MZ) u Bosni i Hercegovini - Faza 2*“ (u daljem tekstu MZ Projekat) ima za cilj da podstakne razvoj lokalnih zajednica kao i da revitalizuje njihovo učešće u procesima odlučivanja na lokalnom nivou, osposobljavanjem i

OPŠTINA MODRIČA

osnaživanjem mjesne zajednice kao lokalne organizacije koja služi građanima, na rodno odgovoran način.

Fokus jeste na mjesnoj zajednici koja podstiče aktivan angažman građana u javnom životu i građane stavlja na centralno mjesto, te na taj način doprinosi demokratizaciji društva na lokalnom nivou.

U okviru prve faze MZ Projekta kreiran je dokument *“Nova vizija mjesnih zajednica u Bosni i Hercegovini”*. Dokument je izrađen na osnovu sveobuhvatnih konsultacija sa predstavnicima relevantnih aktera kada je u pitanju rad mjesnih zajednica u Bosni i Hercegovini. Predmetnim dokumentom predstavljena je slika željenog organizacionog, tematskog i funkcionalnog modela mjesnih zajednica u BiH. Upravo taj aspekt, predstavljao je osnovu prilikom analize stanja u mjesnim zajednicama na prostoru opštine Modriča, u pogledu normativnog i funkcionalnog okvira za njihov rad.

U nastavku teksta su predstavljeni nalazi o aktuelnom stanju mjesnih zajednica na području opštine Modriča, kroz prizmu mogućih modela mjesnih zajednica. Pomenuti nalazi služiće kao osnov za iniciranje dijaloških sastanaka sa predstavnicima mjesnih zajednica i drugim relevantnim akterima na prostoru opštine Modriča. Sasatnci će služiti kako bi se identifikovao prostor za moguće intervencije s ciljem unapređenja položaja mjesnih zajednica na prostoru opštine Modriča, imajući u vidu moguće uloge koje su prepoznate u radu mjesnih zajednica.

Na kraju, za izradu ovog dokumenta u obzir je uzet postojeći regulatorni i normativni okvir kojim je regulisan rad i funkcionisanje mjesnih zajednica na prostoru opštine Modriča, te relevantna dokumentacija i informacije obezbijeđene od strane lokalne samouprave.

1. NORMATIVNI OKVIR

U skladu sa **Zakonom o upravi i lokalnoj samoupravi Republike Srpske**¹ (u nastavku teksta Zakon), kao jedan od mehanizama neposrednog učešća građana u lokalnoj samoupravi, propisano je osnivanje mjesne zajednice. Samim Zakonom okvirno je propisan način osnivanja mjesne zajednice. Također Zakonom je propisan i savjet kao organ mjesne zajednice, i njegova struktura. U pogledu organizacije i provođenja izbora istaknuta je potreba njihovog provođenja u skladu sa Izbornim zakonom Republike Srpske i uputstvima sačinjenim od strane Republičke izborne komisije.

Detaljnije uređenje organizacije, načina rada i moguće oblike finansiranja mjesnih zajednica predviđeno je da se uredi statutima jedinica lokalne samouprave. predstavljaju mehanizam za neposredno učešće građana. Također propisana je obaveza jedinice lokalne samouprave da vodi registar mjesnih zajednica kao i da pruža odgovarajuće administrativno-tehničke usluge predstavnicima mjesnih zajednica. Nadalje Zakonom je propisano da nadzor nad radom mjesnih zajednica vrši opštinska/gradska uprava odnosno organizaciona jedinica koja obavlja poslove opšte uprave.

U skladu sa odredbama Zakona, mjesna zajednica u Republici Srpskoj nema status pravnog lica.

U skladu sa odredbama Zakona, Opština Modriča je pitanje organizacije, načina rada i samo finansiranje mjesnih zajednica dodatno uredila **Statutom Opštine Modriča**² (u nastavku teksta Statut). U skladu sa Statutom Opštine Modriča, Skupština opštine Modriča osniva mjesne zajednice, utvrđuje naziv mjesne zajednice, područje i poslove koje vrši mjesna zajednica kao i druga pitanja od značaja za rad i funkcionisanje mjesne zajednice. Inicijativu za osnivanje mjesne zajednice, promjene njenog područja ili promjene imena može pokrenuti 10% registrovanih birača sa područja za koje se predlaže osnivanje mjesne zajednice ili promjene područja, ili 1/3 odbornika Skupštine opštine Modriča.

Statutom je predviđeno da građani svoje potrebe i interese u mjesnoj zajednici ostvaruju:

- Pokretanjem inicijativa i u češćem u javnoj raspravi prilikom pripreme i donošenja urbanističkih planova;
- Pokretanjem inicijativa i davanjem mišljenja i učešćem u izgradnji komunalnih objekata i objekata u opštoj upotrebi;
- Pokretanjem inicijative i učešćem u javnim raspravama o aktivnostima koje su u vezi sa razvojem privrede i društvenih djelatnosti;
- Prikupljanjem i dostavljanjem organima opštine, javnim preduzećima i ustanovama predstavke i pritužbe na njihov rad, kao i inicijative i prijedloge građana za rješavanje pitanja od njihovog zajedničkog interesa;

---

¹ Službeni glasnik RS 97/16 i 36/19

² Službeni glasnik Opštine Modriča broj 5/2017

OPŠTINA MODRIČA

- Učešćem u obezbjeđivanju prostornih, finansijskih i organizacionih uslova za sport i rekreaciju;
- Organizovanjem raznih oblika humanitarne pomoći na svom području;
- Zaštitom od elementarnih nepogoda i organizovanjem, otklanjanjem ili ublažavanjem posljedica od elementarnih nepogoda;
- Saradnjom sa udruženjima građana o pitanjima koja su od interesa za građane mjesne zajednice;
- Obavljanjem drugih poslova, u skladu sa Zakonom i Statuom kao i aktima Skupštine grada.

Također je predviđena mogućnost da Skupština grada može posebnom odlukom povjeriti mjesnoj zajednici obavljanje poslova iz njene nadležnosti, ali ta praksa nije zabilježena na prostoru Grada Modriča.

1.1. Izbori u mjesnoj zajednici

Odluku o raspisivanju izbora za Savjete mjesnih zajednica donosi Skupština opštine Modriča, najkasnije 90 dana od dana konstituisanja organa Skupštine opštine Modriča. Izbori za članove Savjeta mjesnih zajednica provode se u skladu sa odredbama Izbornog Zakona Bosne i Hercegovine, Izbornog zakona Republike Srpske, Zakona o lokalnoj samoupravi Republike Srpske, Statuta Opštine Modriča i uputstva koje donosi Republička izborna komisija (Uputstvo o organizaciji i sprovođenju izbora za članove savjeta mjesnih zajednica).

Samom odlukom propisan je broj članova koji se biraju u mjesnim zajednicama, datum održavanja izbora kao i trajanje mandata novoizabranih članova savjeta mjesnih zajednica. Izborni proces organizuje i nadgleda Opštinska izborna komisija i birački odbori. Također, sastavni dio odluke o raspisivanju izbora čini pregled mjesnih zajednica sa pripadajućim naseljenim mjestima.

Savjet mjesne zajednice biraju birači upisani u Centralni birački spisak koji imaju prebivalište na području mjesne zajednice za koju se vrše izbori. Da bi izbori za članove Savjeta bili validni, potrebno je da:

- U mjesnoj zajednici do 1000 birača, glasa najmanje 30 birača;
- U mjesnoj zajednici od 1000 do 3000 birača, glasa najmanje 50 birača;
- U mjesnoj zajednici od 3001 do 10000 birača, glasa najmanje 75 birača;
- U mjesnoj zajednici preko 10000 birača, glasa najmanje 100 birača.

Za članova Savjeta izabrani su oni članovi koji su dobili najviše glasova. Mandat izabranih članova traje četiri godine. Na konstitutivnoj sjednici, članovi Savjeta biraju Predsjednika.

Zadnji izbori za članove savjeta mjesnih zajednica na prostoru opštine Modriča održani su 14.11.2021. godine (u skladu sa *Odlukom o raspisivanju izbora za članove savjeta mjesnih zajednica opštine Modriča – Službeni glasnik Opštine Modriča 15/2021*). Kandidate za članove savjeta mjesnih zajednica predlagali su predstavnici političkih partija, sportskih klubova, kulturno-umjetničkih društava i udruženja građana.

OPŠTINA MODRIČA

Rezultati održanih izbora predstavljeni su sljedećom tabelom (*Odluka o potvrđivanju rezultata izbora za članove savjeta mjesnih zajednica opštine Modriča, Službeni glasnik opštine Modriča 18/21*). U pogledu učešća mladih i žena u radu Savjeta mjesnih zajednica situacija se značajno popravila. Postoji prostor za njeno dodatno unapređenje ali je potrebno raditi i na animiranju građana kako bi dali podršku mladim i ženama tokom samog izbornog procesa.

Tabela: Rezultati izbora za članove mjesnih zajednica 2021

Redni broj	Naziv mjesne zajednice	Broj članova savjeta mjesne zajednice	Broj registrovanih birača	Potreban broj birača	Broj birača koji su glasali	Broj izabranih članova	Broj izabranih žena
1	Babešnica	5	254	30	35	5	2
2	Borovo polje	5	171	30	82	5	1
3	Botajica	5	721	30	107	5	0
4	Vranjak	5	777	30	93	5	2
5	Vranjak I	5	739	30	77	5	2
6	Garevac	7	1046	50	106	7	3
7	Dobrinja	7	1077	50	227	7	3
8	Dugo Polje	7	1011	50	224	7	2
9	Kladari Gornji	5	367	30	136	5	2
10	Kladari Donji	5	426	30	78	5	3
11	Koprivna	7	1162	50	238	7	3
12	Koprivnska Trebava	5	226	30	92	5	2
13	Krčevljani	5	287	30	119	5	2
14	Miloševac	7	1387	50	424	7	3
15	Modrica I	7	4255	50	394	7	4
16	Modrica II	7	4725	50	331	7	4
17	Modriča III	7	1978	50	372	7	3
18	Modriča IV	7	1592	50	321	7	1
19	Modriča V	7	1832	50	170	7	3
20	Riječani	5	251	30	42	5	2
21	Skugrić	7	1801	50	437	7	3
22	Tarevic	7	1128	50	62	7	3
23	Tolisa	5	552	30	151	5	2
24	Čardak	5	322	30	41	5	2

Karakteristika održanih izbora jeste da su u dvije mjesne zajednice izabrani apolitični savjeti, bez predstavnika političkih partija (Tarevci i Čardak)). Također, u četiri mjesne zajednice na listama je bio prijavljen broj kandidata jednak broju članova savjeta mjesne zajednice (Vranjak, vranjak I, Garevac i tarevci).

1.2. Unutrašnja organizacija i kadrovi

Organ mjesne zajednice je Savjet mjesne zajednice. Savjet mjesne zajednice čine svi izabrani članovi. Savjet mjesne zajednice može da broji najmanje 5, a najviše 11 članova. Broj članova za svaki Savjet donosi Skupština opštine Modriča posebnom odlukom, a u skladu sa odredbama Statuta Opštine Modriča kojom je propisan broj stanovnika kao kriterij za utvrđivanje broja članova savjeta mjesne zajednice i to:

OPŠTINA MODRIČA

- Za mjesne zajednice do 1000 registrovanih birača, 5 članova;
- Za mjesne zajednice od 1000 registrovanog birača pa do 5000, 7 članova;
- Za mjesne zajednice od 5000 do 10000 registrovanih birača, 9 članova;
- Za mjesne zajednice sa preko 10000 registrovanog birača, 11 članova.

Savjet mjesne zajednice ima predsjednika kojeg biraju članovi savjeta, natpolovičnom većinom od ukupnog broja članova. Mandat predsjednika Savjeta mjesne zajednice traje četiri godine, a njegov mandat prestaje smrću, na lični zahtjev, istekom mandata, odjavom prebivališta sa područja mjesne zajednice, lišavanje poslovnih sposobnosti pravosnažnom odlukom i razrješenje.

Predsjednik ili član Savjeta mjesne zajednice može biti razriješen dužnosti i prije isteka mandata, ako duže vrijeme ne učestvuje i radu Savjeta, zbog dužeg odsustvovanja usljed duge i teške bolesti, nemoralnog i nedoličnog ponašanja, ako je pravosnažnom odlukom osuđen na kaznu zatvora za krivično djelo ili zbog zloupotrebe prilikom obavljanja poslova. U slučaju da članu Savjeta prestane mandat, na njegovo mjesto dolazi idući kandidat sa predložene liste, koji je dobio najveći broj glasova.

Također, član savjeta mjesne zajednice može biti razriješen i prije isteka mandata ako za njegovo razrješenje glasa natpolovična većina od ukupnog građana koji su prisutni na zboru. Prijedlog za razrješenje ovog tipa može podnijeti predsjednik Savjeta i bilo koji član Savjeta, pri čemu predmetni prijedlog je prihvaćen ako za njega glasa natpolovična većina članova Savjeta.

Savjet mjesne zajednice obavlja sljedeće poslove:

- Stara se o izvršenju odluka koje građani donesu na zboru građana;
- Predlaže plan razvoja mjesne zajednice;
- Donosi program mjera i aktivnosti za realizaciju planova i programa mjesne zajednice;
- Sarađuje i učestvuje u aktivnostima drugih subjekata koji djeluju na području mjesne zajednice;
- Upravlja sredstvima kojima raspolaže mjesne zajednica i utvrđuje prioritete korišćenja sredstava dobijenih po osnovu donacija i poklona;
- Pokreće inicijative za izgradnju i održavanje komunalnih objekata i komunalne infrastrukture i načina obezbjeđenja sredstava, unapređenje zaštite životne sredine, uređivanje naselja, poboljšanje uslova za obrazovanje i vaspitanje, kulturu, socijalnu i zdravstvenu zaštitu stanovništva, razvoj turizma, sporta i rekreacije i drugim oblastima od zajedničkog interesa mjesnog stanovništva;
- Utvrđuje listu prioriteta za izgradnju komunalnih objekata i komunalne infrastrukture, na osnovu odluke o zboru građana;
- Odlučuje o korišćenju objekata koji su dodijeljeni na korišćenje mjesnoj zajednici;
- Podnosi zboru građana izvještaj o svom radu i radu mjesne zajednice;
- Druge poslove utvrđene Zakonom i Statutom.

1.3. Teritorijalna organizacija

OPŠTINA MODRIČA

U pogledu teritorijalne organizacije, na području opštine Modriča formirane su ukupno 24 mjesne zajednice³. Urbani dio opštine Modriča čini pet mjesnih zajednica (Modriča I, Modriča II, Modriča III, Modriča IV i Modriča V) dok preostalih 19 mjesnih zajednica pripadaju ruralnom području opštine Modriča.

1.4. Finansiranje i nadzor

Sredstva za finansiranje rada mjesnih zajednica primarno se obezbjeđuju iz budžeta Opštine Modriča. Pored sredstava iz budžet Opštine, finansiranje rada mjesne zajednice moguće je i iz:

- Sredstava građana koja se obezbjeđuju samodoprinosom;
- Sredstva dodijeljenja od strane zainteresovanih privrednih društava i drugih organizacija i institucija;
- Donacija i poklona;
- Ličnog učešća građana mjesne zajednice;
- Drugi zakoniti izvori.

Skupština može posebnom odlukom povjeriti mjesnoj zajednici na korišćenje određenu imovinu Opštine Modriča radi zadovoljavanja zajedničkih potreba mjesnog stanovništva i urediti uslove i način korišćenja te imovine. Do sada nije zabilježena ta praksa.

U Budžetu opštine Modriča izdvojena je *budžetska kategorija Mjesne zajednice* iz koje se finansiraju troškovi rada mjesnih zajednica (troškovi energije, komunalnih usluga, komunikacionih usluga, tekuće održavanje i dr. U Budžetu za 2022. godinu planirana su sredstva u iznosu od 149.500 KM (u budžetu za 2021. za ovu namjenu bila su predviđena sredstva u iznosu od 141.500 KM. Za svoj rad, predsjednici Savjeta mjesnih zajednica imaju pravo na godišnju naknadu u iznosu od 200,00 KM.

Nadzor nad radom mjesne zajednice vrši organizaciona jedinica opštinske uprave zadužena za poslove opšte uprave (Odjeljenje za boračko-invalidsku zaštitu i opšte poslove, *Viši stručni saradnik za poslove boračko-invalidske zaštite, civilne zaštite i mjesne zajednice*). U vršenju nadzora, Opština Modriča može da zahtijeva dostavljanje izvještaja i informacija o radu savjeta, da ukazuje na probleme, da zahtijeva rješavanje i predlaže načine rješavanja određenih ili spornih pitanja koja se pojavljuju u radu Savjeta, da izrađuje i podnosi izvještaje, informacije i prijedloge za preduzimanje odgovarajućih mjera za unapređenje rada mjesnih zajednica i da vrši druge poslove u skladu sa Zakonom, Statutom i drugim aktima organa grada.

U tom smislu organizaciona jedinica je ovlašćena da traži izvještaje i informacije o radu mjesne zajednice, međutim trenutno mjesne zajednice ne prave godišnje planove rada, niti podnose godišnje izvještaje o radu. Imajući u vidu činjenicu da je u skladu sa Programom rada Skupštine opštine Modriča⁴ predviđeno je podnošenje izvještaja o radu mjesnih zajednica na prostoru

---

³ Odluka o obrazovanju mjesnih zajednica Modriča I i Modriča II, Službeni glasnik opštine Modriča 3/97; Odluka o formiranju mjesnih zajednica na području opštine Modriča, Službeni glasnik opštine Modriča 2/03; Odluka o podjeli mjesne zajednica Modriča III i formiranju mjesne zajednica Modriča V, Službeni glasnik opštine Modriča broj 7/05

⁴ Službeni glasnik Opštine Modriča, broj 05/21

OPŠTINA MODRIČA

opštine Modriča (u trećem tromjesječju), za tu potrebu proslijeđen je zahtjev predsjednicima mjesnih zajednica da podnesu izvještaje o radu u 2020. godini.

2. Komunikacije (MZ I JLS, MZ i građani)

*Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Opštine Modriča*⁵, u Odjeljenju za boračko-invalidsku zaštitu i opšte poslove, sistematizovano je radno mjesto *Viši stručni saradnik za poslove boračko-invalidske zaštite, civilne zaštite i mjesne zajednice*. Pored ostalih brojnih poslova, službenik obavlja i sljedeće poslove:

Vrši stručne i administrativne poslove vezane za rad mjesnih zajednica;

- koordinira radom savjeta mjesnih zajednica;
- izrađuje statističke podatke za mjesne zajednice;
- vodi evidenciju o izabranim članovima savjeta mjesnih zajednica i evidentira njihove promjene;
- vodi evidenciju o odobrenim projektima i njihovoj realizaciji na prostoru mjesnih zajednica;
- obavlja stručne i administrativne poslove oko provođenja izbora za članove savjeta mjesnih zajednica, vodi registar mjesnih zajednica i vrši druge poslove.

Trenutno viši stručni saradnik za poslove boračko-invalidske, civilne zaštite i mjesne zajednice nema uspostavljenu praksu redovnog obilaska mjesnih zajednica, niti organizacije redovnih sastanaka sa predstavnicima mjesnih zajednica. U skladu sa ukazanom potrebom, organizuju se sasatnci sa predstavnicima mjesnih zajednica kako bi se raspravilo o aktuelnim pitanjima i/ili problemima unutar mjesne zajednice.

Slična situacija je i u kontekstu saradnje predstavnika mjesnih zajednica sa predstavnicima Skupštine opštine Modriča. Ne postoji definisan plan održavanja sastanaka sa odbornicima, isti se dešavaju ad-hoc, ne vode se službene zabilješke, niti se prati realizacija zaključaka tih sastanaka.

U pogledu redovne komunikacije između predstavnika opštinske uprave i mjesnih zajednica, najčešća praksa jeste dostavljanje zahtijeva i neposredna komunikacija. Praksa upotrebe savremenih sredstava komunikacije (elektronska komunikacija) nije zaživjela. Istovremeno postoji problem u pogledu dostavljanja povratnih informacija predstavnicima mjesnih zajednica o statusu njihov zahtjeva (ne dostavljaju se redovno povratne infomracije).

Na službenoj internet stranici Opštine Modriča⁶, postoje informacije o mjesnim zajednicama (predsjednici savjeta mjesnih zajednica, kontakt telefon, internet stranice mjesnih zajednica koje posjeduju istu i broj stanovnika). Posredstvom predmetne stranice objavljuju se

---

⁵ Službeni glasnik opštine Modriča broj 11/2016

⁶ <https://modrica.ba/md/mjesne-zajednice/>

OPŠTINA MODRIČA

informacije od značaja za mjesne zajednice i njene građane, s tim da ne postoji posebna kategorija za ovu vrstu informacija.

U pogledu komunikacije sa građanima ne postoje zvanično uspostavljeni mehanizmi. Konsultovanje građana od strane Savjeta mjesnih zajednica vrši se po potrebi (uglavnom kod realizacije određenih infrastrukturnih projekata kada je potrebno obezbijediti podršku, materijalnu ili nematerijalnu). Treba naglasiti da ne postoji interes ni građana mjesne zajednice za rad Savjeta niti za uključenje u aktivnosti koje provodi Savjet.

Ne postoje razvijeni obrasci za komunikaciju građana sa predstavnicima Savjeta (zahtjevi, pritužbe i sl). Također, nije zabilježena praksa upotrebe savremenih sredstava komunikacije između mjesne zajednice i njenih građana (e-mail, viber grupe, facebook i sl.). Ovdje treba naglasiti da mjesne zajednice nemaju opremu kojom bi ova komunikacija bila omogućena (računar, internet konekciju i sl.).

U pogledu dostavljanja informacija o radu Savjeta i mjesne zajednice nije uspostavljena praksa izrade programa rada, finansijskog plana niti izvještaja o radu, što dodatno dovodi u pitanje povjerenje građana prema Savjetu.

Iako je predviđena mogućnost da mjesne zajednice mogu ostvarivati saradnju između sebe, nije zabilježena praksa da su mjesne zajednice uspostavile istu.

3. Zagovaranje i pristup upravi

Iako komunikacija između predstavnika Savjeta i predstavnika lokalne uprave nije jasno propisana, ista je omogućena odnosno ne postoji prepreka u pogledu obraćanja predstavnika Savjeta predstavnicima lokalne uprave i Skupštini opštine.

Generalno postoji problem i kapaciteta u Savjetima mjesnih zajednica u pogledu zagovaračkih procesa. Ne postoji dovoljno znanja o funkcionisanju lokalne uprave, niti samog mjesta i uloge mjesne zajednice i Savjeta u tom procesu. Upravo zbog toga je teško očekivati da predstavnici Savjeta mjesnih zajednica na odgovarajući način adresiraju prepoznate potrebe.

Mogućnost za zagovaranje postoji kroz mehanizme za učešće građana u procesima odlučivanja, prvenstveno kroz organizaciju i održavanja javnih rasprava. U skladu sa Statutom, predviđeno je organizovanje javnih rasprava za nacrt statuta, odluku o budžetu, planu razvoja opštine, prostornom planu, nacrtu urbanističkog plana i regulacionih planova. Predstavnici Savjeta mjesnih zajednica pozivaju se da dostave komentare na nacrt budžeta Opštine Modriča, programa kapitalnih investicija Opštine Modriča kao i drugih strateških dokumenata. Prilikom izmjene regulacionih planova, iste se izlažu u mjesnim zajednicama (ako su vezane za područje mjesne zajednice) a organizuje se i centralna javna rasprava. Po pitanju organizacije javne rasprave za regulacione planove postoji mogućnost dostavljanja sugestija elektronskim putem. Kada je u pitanju budžet, postojala je praksa organizacije javne rasprave u većim mjesnim zajednicama i centralne u gradu. Trenutno je se odustalo od te prakse zbog malog interesa građana. Ne postoji mogućnost dostavljanja sugestija elektronskim putem niti postoji praksa prilagođavanja budžeta za potrebe provođenja javne rasprave (budžet za građane). U procesu pripreme budžeta, savjeti dobijaju poziv za dostavljanje prioriteta s ciljem njihovog uvrštavanja

OPŠTINA MODRIČA

u budžet. Nije jasno definisano učešće građana u procesu održavanja javnih rasprava, mogućnost za dostavljanja primjedbi kao i kanali za prosljeđivanje povratnih informacija prema Savjetu mjesne zajednice.

U kontekstu komunikacije sa građanima i identifikovanja prioriteta i njihove validacije, ne postoji sistemski pristup u smislu primjene određenih kriterija niti se koriste instrumenti kao što su anketa kako bi se obezbijedilo mišljenje građana.

Nije propisana redovna komunikacija *Višeg stručnog saradnika za boračko-invalidsku zaštitu, civilnu zaštitu i mjesne zajednice* sa predstavnicima Savjeta što dodatno otežava Savjetu zagovaranju interesa mjesne zajednice.

Ne postoji jasna evidencija projekata realizovanih u mjesnim zajednicama, načinu na koji su projekti kandidovani niti njihov status.

Skupština opštine Modriča, prema Statutu opštine Modriča i Poslovniku o radu SO Modriča imenuje stalna i povremena radna tijela (komisije, odbore i savjete). Međutim, nijedno radno tijelo ne razmatra pitanja u vezi sa mjesnim zajednicama, niti predviđa uključenje njenih predstavnika direktno u članstvo iako su neka od tema kojima se bave direktno vezana za mjesne zajednice.

4. Pružanje usluga građanima

U pogledu pružanja administrativnih usluga građanima, na prostoru opštine Modriča organizovane su matične kancelarije na prostoru četiri mjesne zajednice (Skugrić, Vranjak, Dugo Polje, Miloševac).

Generalno postoji pružanje usluga informativnog karaktera, ali je ono ad-hoc prirode. Savjeti mjesnih zajednica posredstvom oglasnih tabli informišu građane o određenim aktivnostima, procesima i događajima. Ne koriste se savremena sredstva za komunikaciju kako bi informacije bile pravovremeno prosljeđene građanima mjesne zajednice.

Postoji praksa izdavanja odgovarajućih potvrda (o pričinjenoj materijalnoj šteti, izdržavanom članu porodice i dr.) ali se nigdje ne vodi evidencija izdavanja istih kroz knjige protokola, niti je na bilo koji način ta usluga, zvanično prenijeta na Savjete.

Komunalne usluge nisu u nadležnosti mjesnih zajednica, međutim mjesne zajednice povremeno vrše uslugu održavanja putne mreže, kanala i vodotokova, uređenja zelenih površina i održavanja grobalja ali ni jedna od ovih usluga nije zvanično prenijeta na mjesnu zajednicu (radi se o volonterskim akcijama).

Ne postoji direktna saradnja predstavnika javnih-komunalnih preduzeća sa predstavnicima Savjeta u pogledu dvosmjerne komunikacije o obuhvatu i kvalitetu njihovih usluga.

U pogledu evidencije stanovnika u stanju socijalne potrebe na području mjesne zajednice, ne vode se zvanične evidencije niti postoji uspostavljena saradnja sa predstavnicima nadležne institucije (Centar za socijalni rad).

U kontekstu djelovanja predstavnika mjesnih zajednica u vanrednim situacijama (npr. poplave), mjesne zajednice imaju veliku ulogu ali sam način njihovog djelovanja nije jasno propisan.

OPŠTINA MODRIČA

5. MZ kao društveni centar i centar kulture

U pogledu prostorija za rad mjesnih zajednica na prostoru opštine Modriča, sve mjesne zajednice nemaju adekvatne prostorije za rad, niti raspolažu prostorijama za organizaciju i održavanje određenih društvenih i kulturnih sadržaja. Prostor koji koriste mjesne zajednice, u vlasništvu su Opštine Modriča.

Nije uspostavljena evidencija korištenja prostorija koje se nalaze na području mjesnih zajednica, niti jasno propisana procedura o načinu upravljanja i gazdovanja istim. Također ne postoji ni jasna evidencija osnovnih karakteristika tih prostora (površina, broj soba, infrastrukturni sadržaji, stanje, potreba za intervencijama i sl.).

Na nivou lokalne uprave uspostavljena je praksa izdvajanja finansijskih sredstava za organizaciju određenih kulturnih i sportskih manifestacija. Postoje manifestacije koje su tradicionalnog karaktera i za koje lokalna uprava izdvaja sredstva u budžetu. Ne postoji Odluka kojom je uređena procedura dodjele sredstava za ovu namjenu.

Na prostoru opštine Modriča, kroz MZ Projekat uspostavljen je društveni centar u mjesnoj zajednici Modriča I, u prostorijama Srpskog kulturnog Centra.

NVO sektor na prostoru opštine Modriča je relativno razvijen. Postoje organizacije koje su aktivne i čija je saradnja sa gradom Modriča uspostavljena. Grad Modriča izdvaja sredstva za podršku NVO-ima u realizaciji njihovih aktivnosti/projekata, u okviru potrošačke jedinice – Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti. Nažalost, nije zabilježena direktna saradnja predstavnika mjesnih zajednica sa udruženjima građana u smislu rješavanja problema važnih za mjesnu zajednicu.

6. MZ kao prostor za učešće građana

U pogledu učešća građana u lokalnoj samoupravi, pravni okvir je definisan Statutom. U pogledu uređenja učešća građana, izvršena je podjela mehanizama na mehanizme na posredno i neposredno učešće građana.

Posredno učešće građana mjesne zajednice ostvaruje se posredstvom izabраниh predstavnika u Skupštinu opštine Modriča.

Kao oblici neposrednog učešća građana propisani:

- Referendum;
- Zbor građana;
- Građanska inicijativa;
- Javne rasprave;
- Paneli građana, i
- Sati građana (organizuje načelnik, minimalno jedan dan mjesečno)

Referendum

Referendum raspisuje Skupštine opštine. Referendum se može raspisati za jednu ili više mjesnih zajednica kao i za dio mjesne zajednica, a raspisuje se o pitanjima iz nadležnosti Skupštine opštine koja se odnose na posebne potrebe i interese građana.

OPŠTINA MODRIČA

Prijedlog za raspisivanje referenduma može podnijeti 1/3 odbornika, načelnik opštine ili najmanje 10% birača upisanih u birački spisak za birački spisak opštine (prepotstavka jeste da se ovdje mislili na 10% birača upisanih u birački spisak područja za koje se raspisuje referendum).

Skupština opštine donosi odluku o raspisivanju referenduma većinom glasova od ukupnog broja odbornika. Od stupanja na snagu odluke o raspisivanju referenduma, do njegovog održavanja ne može proći manje od 30 dana niti više od 6 mjeseci.

Pravo na odlučivanju o referendumu imaju građani koji imaju prebivalište na području opštine, odnosno dijela područja opštine za koje se raspisuje referendum i koji imaju biračko pravo.

Referendum sprovodi Komisija za sprovođenje referenduma i glasački odbori. Komisiju imenuje Skupština opštine, najkasnije 10 dana od dana usvajanja Odule o raspisivanju referenduma.

Referendum je punovažan ako je na njemu glasala natpolovična većina građana koji imaju biračko pravo i koji su upisani u birački spisak (pretpostavka je da se i ovdje mislilo na područje za koje se raspisuje referendum).

Zbor građana

Zbor građana čine građani koji imaju biračko pravo i upisani su u Centralni birački spisak za konkretnu mjesnu zajednicu. Zbor građana može punovažno odlučivati ako je zboru građana prisutno najmanje:

- 30 birača za mjesne zajednice do 1000⁷ registrovanih birača;
- 50 birača za mjesne zajednice od 1000 do 3000 registrovanih birača;
- 75 birača za mjesne zajednice od 3000 do 10000 birača.

Zbor građana bira članove Savjeta mjesne zajednice (neposrednim tajnim glasanjem), pokreće inicijative za unapređenje kvaliteta življenja na području mjesne zajednice, razmatra godišnje izvještaje o radu Savjeta te razmatra pitanja od zajedničkog interesa građana mjesne zajednice.

Zbor građana se saziva javnim oglašavanjem na području za koje se zbor saziva, a može ga sazvati Načelnik opštine, predsjednik Skupštine opštine i predsjednik savjeta mjesne zajednice. Predsjednik Savjeta mjesne zajednice također je dužan da sazove zbor građana na zahtjev najmanje 5% birača koji imaju prebivalište na području mjesne zajednice za koju se zbor saziva.

Zboru obavezno prisustvuje odbornika koga odredi Skupština opštine i službenik nadležan za poslove mjesnih zajednica. Odluke se donose javnim glasanjem, osim ako Zbor ne donese drugi zaključak. Odluka je punovažna ako za nju glasa nadpolovična većina prisutnih.

O radu zbora građana vodi se zapsinik, a zborom predsjedava predsjedavajući zbora koji se bira na početku održavanja zbora građana⁸.

---

⁷ Kod graničnih vrijednosti, pragova nema jasne distinkcije. Mjesna zajednica sa 1000 birača može se razvrstati i u I i u II kategoriju.

⁸ Nije jasno propisano šta sa rezultatim zbora građana. Ko o njima odlučuje i kako.

OPŠTINA MODRIČA

Građanska inicijativa

Građansku inicijativu kao mehanizam neposrednog učešća građana u lokalnoj samoupravi mora da podrži najmanje 5% birača upisanih u birački spisak. Podnosi se u pisanom obliku, mora biti obrazložena i sadržavati potpise građana. Kao modalitet podrške građanima, predviđena je mogućnost formalne provjere ispravnosti predmeta inicijative od strane sekretara Skupštine opštine. Opštinska uprava, odnosno nadležni organ dužan je da donese odluku o građanskoj inicijativi na prvoj sljedećoj sjednici Skupštine opštine.

Javne rasprave

Statutom je propisano da se javna rasprava kao mehanizam neposrednog učešća građana u lokalnoj samoupravi sprovodi o sljedećim dokumentima:

- Nacrtu statuta opštine;
- Nacrtu odluke o budžetu;
- Planu razvoja opštine;
- Prostornom planu;
- Nacrtu urbanističkih i regulacionih planova;
- Drugim aktima koje nadležni organ opštine uputi na javnu raspravu.

Prijedlozi akata koji se upućuju na javnu raspravu, objavljuju se u obliku posebne publikacije ili u lokalnim sredstvima informisanja. Javna rasprava ostaje otvorena 30 dana, po pravilu. Organ koji je zadužen za provođenje javne rasprave, dužan je da Skupštini opštine podnese izvještaj o sprovedenoj raspravi, kao i ovlaštenom predlagaču. Sam predlagač dužan je skupštini dostavi obrazloženje zašto nije prihvatio pojedine prijedloge sa ajvne rasprave.

.Za dodatno uređenje ovog mehanizma predviđeno je donošenje posebne odluke o javnim raspravama (što nije urađeno).

Svi propisani modeli nisu jednako korišćeni, a za nek od njih ne postoji jasno definisana politika za njihovu primjenu (javne rasprave, paneli građana, sati građana i dr.). Najčešće korišten mehanizma jeste instrument javne rasprave (za potrebe provođenja budžetskog procesa). Generalno postoji mali interes građana za učešće u procesu održavanja javnih rasprava. Istovremeno ne ulaže se dovoljno napora u pogledu približavanja dokumenata koji su predmet konsultacija građanima (na odgovarajući način kako bi isti bili razumljivi to jest kako bi građani bili ravnopravani u ovom procesu). Na strani lokalne uprave ne postoji praksa slanja povratnih informacija građanima o statusu njihovih sugestija i prijedloga što ih dodatno obeshrabruje za buduće učešće u konsultativnim procesima.

Na kraju treba istaći činjenicu da određeni broj mjesnih zajednica nema prostorije uslovne za nesmetan rad niti za okupljanje građana s ciljem njihovog animiranja za određene aktivnosti. Savjeti mjesnih zajednica često se sastaju u prostorijama lokalnih sportskih klubova, prodavnica i dr.